32004R0550

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 550/2004

2004 m. kovo 10 d.

dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje

(paslaugų teikimo reglamentas)

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ([1]),

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([3]),

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ([4]), atsižvelgdami į 2003 m. gruodžio 11 d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrą tekstą,

kadangi:

(1) Valstybės narės skirtingu mastu reorganizavo savo nacionalinius oro navigacijos paslaugų teikimo sektorius, suteikdamos teikėjams daugiau savarankiškumo ir laisvės teikti paslaugas. Vis svarbiau užtikrinti, kad šioje naujoje aplinkoje būtų laikomasi būtiniausių visuomenės labui nustatytų reikalavimų.

(2) Aukšto lygio grupės dėl bendro Europos dangaus 2000 m. lapkričio ataskaita patvirtino, kad yra būtina priimti Bendrijos lygio taisykles, atskiriančias reguliavimą nuo paslaugų teikimo ir sukuriančias sertifikavimo sistemą, kurios tikslas – išsaugoti visuomenės labui nustatytus reikalavimus, pirmiausia dėl saugos, ir patobulinti tarifų sistemą.

(3) 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004 (pagrindų reglamentas) ([5]) nustato bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą.

(4) Siekiant sukurti bendrą Europos dangų, turėtų būti patvirtintos priemonės, užtikrinančios saugų ir efektyvų oro navigacijos paslaugų teikimą, atitinkantį oro erdvės organizavimą ir naudojimą, numatytą 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (oro erdvės reglamentas) ([6]). Tokių paslaugų teikimo organizavimo suderinimas svarbus siekiant tinkamai patenkinti oro erdvės naudotojų poreikius ir saugiai bei efektyviai reguliuoti oro eismą.

(5) Šiame reglamente numatytas oro eismo paslaugų teikimas yra susijęs su valdžios institucijos galių vykdymu; šios galios nėra ekonominio pobūdžio ir nepateisina Sutarties konkurencijos taisyklių taikymo.

(6) Valstybės narės atsako už saugaus ir efektyvaus oro navigacijos paslaugų teikimo priežiūrą ir oro navigacijos paslaugų teikėjams Bendrijos lygiu nustatytų bendrų reikalavimų laikymosi kontrolę.

(7) Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama pavesti techninę patirtį turinčioms pripažintoms organizacijoms tikrinti, ar oro navigacijos paslaugų teikėjai laikosi Bendrijos lygiu nustatytų bendrųjų reikalavimų.

([1]) OL C 103 E, 2002 4 30, p. 26.
([2]) OL C 241, 2002 10 7, p. 24.
([3]) OL C 278, 2002 11 14, p. 13.
([4]) 2002 m. rugsėjo 3 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 272 E, 2003 11 13, p. 303), 2003 m. kovo 18 d. Bendroji Tarybos pozicija (OL C 129 E, 2003 6 3, p. 16) ir 2003 m. liepos 3 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2004 m. sausio 29 d. Europos Parlamento įstatyminė rezoliucija ir 2004 m. vasario 2 d. Tarybos sprendimas.

([5]) OL L 96, 2004 3 31, p. 1.
([6]) OL L 96, 2004 3 31, p. 20.

(8) Oro transporto sistemos sklandžiam veikimui taip pat būtinas vienodų ir aukštų saugos standartų taikymas oro navigacijos paslaugų teikėjams.

(9) Turėtų būti imamasi priemonių dispečerių licencijavimo sistemoms suderinti, siekiant pagerinti galimybes naudotis dispečerių paslaugomis ir paskatinti licencijų abipusį pripažinimą.

(10) Kuriant bendrą oro navigacijos paslaugų teikėjų sertifikavimo sistemą, kuri nustatytų tų paslaugų teikėjų teises bei pareigas ir numatytų reguliarią tokių reikalavimų laikymosi priežiūrą, turėtų būti užtikrinamas paslaugų teikimo nenutrūkstamumas.

(11) Su sertifikatais susiję reikalavimai turėtų būti objektyviai pagrįsti ir nediskriminuojantys, proporcingi bei skaidrūs, taip pat atitikti susijusius tarptautinius standartus.

(12) Visos valstybės narės turėtų abipusiai pripažinti sertifikatus, kad, atsižvelgiant į saugos reikalavimus, oro navigacijos paslaugų teikėjai galėtų teikti paslaugas valstybėje narėje, kuri nėra sertifikatą išdavusi šalis.

(13) Ryšių, navigacijos ir priežiūros paslaugų, taip pat oro navigacijos informacijos paslaugų teikimas turėtų būti organizuojamas rinkos sąlygomis, atsižvelgiant į tokių paslaugų ypatybes ir užtikrinant aukštą saugos lygį.

(14) Siekiant palengvinti saugų ir oro erdvės naudotojams bei jų keleiviams naudingą valstybių narių sienas kertančio oro eismo valdymą, sertifikavimo sistema turėtų numatyti struktūrą, leidžiančią valstybėms narėms paskirti oro eismo paslaugų teikėjus neatsižvelgiant į tai, kur yra išduotas jų sertifikatas.

(15) Remdamosi savo saugos reikalavimų analize, valstybės narės turėtų galėti paskirti vieną ar daugiau meteorologijos paslaugų teikėjų, aptarnaujančių visą ar dalį oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, neprivalėdamos skelbti konkurso.

(16) Oro navigacijos paslaugų teikėjai turėtų užmegzti ryšius ir glaudžiai bendradarbiauti su karinėmis valdžios institucijomis, atsakingomis už veiklą, galinčią turėti įtakos bendrajam oro eismui, sudarydami tinkamus susitarimus su šiomis institucijomis.

(17) Visų oro navigacijos paslaugų teikėjų atskaitomybėje turėtų būti užtikrinamas kiek įmanoma didesnis skaidrumas.

(18) Suderintų principų ir galimybės naudotis veiklos duomenimis sąlygų nustatymas turėtų palengvinti oro navigacijos paslaugų teikimą ir oro erdvės naudotojų bei oro uostų veiklos vykdymą naujoje aplinkoje.

(19) Oro erdvės naudotojams nustatytų tarifų taikymo sąlygos turėtų būti teisingos ir skaidrios.

(20) Naudotojo mokesčiai turėtų būti atlygis už oro navigacijos paslaugų teikėjų ir valstybių narių suteiktas priemones ir paslaugas. Naudotojo mokesčių dydis turėtų būti proporcingas sąnaudoms, atsižvelgiant į saugos ir ekonominio efektyvumo tikslus.

(21) Oro erdvės naudotojai neturėtų būti diskriminuojami teikiant lygiavertes oro navigacijos paslaugas.

(22) Oro navigacijos paslaugų teikėjai teikia tam tikras priemones ir paslaugas, tiesiogiai susijusias su orlaivių naudojimu, kurių sąnaudas jie turėtų atgauti pagal principą „naudotojas moka“, t. y. oro erdvės naudotojai turėtų padengti su jais susijusias sąnaudas naudojimo punkte ar kaip galima arčiau jo.

(23) Svarbu užtikrinti sąnaudų, atsirandančių dėl tokių priemonių ar paslaugų, skaidrumą. Todėl bet kurie mokesčių sistemos arba dydžio pakeitimai turėtų būti paaiškinami oro erdvės naudotojams; tokie oro navigacijos paslaugų teikėjų siūlomi pakeitimai arba investicijos turėtų būti paaiškinamos jų valdančiosioms įstaigoms ir oro erdvės naudotojams keičiantis informacija.

(24) Mokesčius turėtų būti galima tam tikru mastu pritaikyti, siekiant padidinti visos sistemos pajėgumą. Finansinių paskatų taikymas gali būti naudingas būdas pagreitinti pajėgumą didinančios antžeminės ar orlaivio įrangos įdiegimą, įvertinant aukštą darbo lygį arba kompensuojant nepatogumą dėl mažiau pageidaujamo maršruto parinkimo.

(25) Dėl mokesčių, imamų siekiant užtikrinti protingą turto grąžą, tiesiogiai siejant juos su taupymu dėl efektyvumo pagerinimo, Komisija turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti rezervą, kurio tikslas būtų sumažinti staigaus mokesčių padidinimo poveikį oro erdvės naudotojams tais laikotarpiais, kai sumažėja oro eismo intensyvumas.

(26) Komisija turėtų išnagrinėti galimybę sukurti laikinos finansinės pagalbos sistemą, skirtą paremti priemonėms, kuriomis siekiama padidinti visos Europos skrydžių valdymo sistemos pajėgumą.

(27) Komisija, bendradarbiaudama su Eurokontrole ir nacionalinėmis priežiūros institucijomis bei oro erdvės naudotojais, turėtų reguliariai persvarstyti mokesčių oro erdvės naudotojams nustatymą ir surinkimą.

(28) Atsižvelgiant į ypatingą su oro navigacijos paslaugų teikėjais susijusios informacijos slaptumą, nacionalinės priežiūros institucijos neturėtų atskleisti informacijos, kuri saugoma kaip profesinė paslaptis, tačiau tai neturi kliudyti sudaryti šių paslaugų teikėjų veiklos vykdymo kontrolės ir rezultatų skelbimo sistemos.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Taikymo sritis ir tikslas

1. Atsižvelgiant į pagrindų reglamento taikymo sritį, šis reglamentas yra taikomas oro navigacijos paslaugų teikimui bendrame Europos danguje. Šio reglamento tikslas – nustatyti saugaus ir efektyvaus oro navigacijos paslaugų teikimo Bendrijoje bendrus reikalavimus.

2. Šis reglamentas taikomas oro navigacijos paslaugų teikimui bendrajam oro eismui, laikantis pagrindų reglamento ir jo taikymo srityje.

2 straipsnis

Nacionalinių priežiūros institucijų užduotys

1. Pagrindų reglamento 4 straipsnyje nurodyta nacionalinė priežiūros institucija užtikrina tinkamą šio reglamento taikymo priežiūrą, pirmiausia dėl oro navigacijos paslaugų teikėjų, teikiančių paslaugas, susijusias su oro erdve, už kurią yra atsakinga atitinkamą instituciją paskyrusi arba įsteigusi valstybė narė, saugaus ir efektyvaus veiklos vykdymo.

2. Šiuo tikslu kiekviena nacionalinė priežiūros institucija surengia tinkamus patikrinimus ir apžiūras, kad patikrintų šio reglamento reikalavimų laikymąsi. Atitinkamas oro navigacijos paslaugų teikėjas sudaro sąlygas atlikti tokį darbą.

3. Funkcinių oro erdvės blokų, apimančių oro erdvę, už kurią yra atsakinga daugiau kaip viena valstybė narė, atveju atitinkamos valstybės narės sudaro susitarimą dėl šiame straipsnyje numatytos priežiūros, susijusios su oro navigacijos paslaugų teikėjais, teikiančiais paslaugas tuose blokuose. Valstybės narės gali sudaryti susitarimą dėl šiame straipsnyje numatytos priežiūros, susijusios su oro navigacijos paslaugų teikėju, teikiančiu paslaugas valstybėje narėje, kuri nėra pagrindinė to paslaugų teikėjo veiklos vieta.

4. Nacionalinės priežiūros institucijos imasi tinkamų glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo priemonių siekdamos užtikrinti oro navigacijos paslaugų teikėjų, turinčių vienos valstybės narės išduotą galiojantį sertifikatą ir teikiančių paslaugas, susijusias taip pat ir su oro erdve, už kurią yra atsakinga kita valstybė narė, tinkamą priežiūrą. Toks bendradarbiavimas apima susitarimus dėl atvejų, susijusių su 6 straipsnyje išdėstytų taikytinų bendrų reikalavimų ir II priede išdėstytų reikalavimų nesilaikymu.

3 straipsnis

Pripažintos organizacijos

1. Nacionalinės priežiūros institucijos gali nuspręsti visiškai arba iš dalies pavesti 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų patikrinimų arba apžiūrų atlikimą pripažintoms organizacijoms, atitinkančioms I priede išdėstytus reikalavimus.

2. Nacionalinės priežiūros institucijos suteikto pripažinimo galiojimo Bendrijoje laikas yra treji metai; galiojimas gali būti pratęstas. Nacionalinės priežiūros institucijos gali nurodyti bet kuriai Bendrijoje esančiai pripažintai organizacijai įvykdyti šiuos patikrinimus ir apžiūras.

4 straipsnis

Saugos reikalavimai

Komisija, laikydamasi pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos tvarkos, nurodo ir patvirtina šio reglamento taikymo sritį atitinkančius Eurokontrolės saugos norminius reikalavimus (ESARR) ir vėlesnius šių reikalavimų pakeitimus, kurie tampa privalomais pagal Bendrijos teisę. Skelbiama darant nuorodas į tokius ESARR *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Dispečerių licencijavimas

Kaip galima greičiau po šio reglamento įsigaliojimo Komisija prireikus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl dispečerių licencijavimo.

II SKYRIUS

PASLAUGŲ TEIKIMO TAISYKLĖS

6 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

Oro navigacijos paslaugų teikimo bendrieji reikalavimai nustatomi laikantis pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos tvarkos. Bendrieji reikalavimai apima:

— techninį ir eksploatacinį kompetentingumą ir tinkamumą,

— saugos ir kokybės valdymo sistemas bei procesus,

— ataskaitų pateikimo sistemas,

— paslaugų kokybę,

— finansinį stabilumą,

— atsakomybę ir draudimo apsaugą,

— nuosavybės ir organizacinę struktūrą, įskaitant interesų konflikto išvengimą,

— žmogiškuosius išteklius, įskaitant tinkamus personalo komplektavimo planus,

— saugumą.

7 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjų sertifikavimas

1. Visos oro navigacijos paslaugos Bendrijoje teikiamos tik turint valstybių narių išduotus sertifikatus.

2. Paraiškos sertifikatams gauti pateikiamos valstybės narės, kurioje yra pagrindinė pareiškėjo veiklos vieta ir jo registruota buveinė, jei tokia yra, nacionalinei priežiūros institucijai.

3. Nacionalinės priežiūros institucijos išduoda sertifikatus oro navigacijos paslaugų teikėjams, jei šie laikosi 6 straipsnyje nurodytų bendrųjų reikalavimų. Sertifikatai gali būti išduodami atskirai kiekvienos rūšies oro navigacijos paslaugai, apibrėžtai pagrindų reglamento 2 straipsnyje, arba tokių paslaugų paketui, *inter alia*, jei oro navigacijos paslaugų teikėjas, nesvarbu, koks jo juridinis statusas, eksploatuoja savo ryšių, navigacijos ir priežiūros sistemas bei užtikrina jų techninę priežiūrą. Sertifikatai reguliariai tikrinami.

4. Sertifikatuose nurodomos oro navigacijos paslaugų teikėjų teisės ir pareigos, įskaitant oro erdvės naudotojų nediskriminavimą dėl galimybės naudotis paslaugomis, ypač daug dėmesio skiriant saugai. Sertifikavimui gali būti taikomi tik II priede išdėstyti reikalavimai. Tokie reikalavimai turi būti objektyviai pagrįsti, nediskriminuojantys, proporcingi ir skaidrūs.

5. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali leisti be sertifikavimo teikti oro navigacijos paslaugas visoje arba dalyje oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, tais atvejais, kai tokio paslaugų teikėjo paslaugos yra susiję su orlaivių judėjimu, išskyrus bendrąjį oro eismą. Tais atvejais atitinkama valstybė narė praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie savo sprendimą ir priemones, kurių buvo imtasi siekiant užtikrinti maksimalų bendrųjų reikalavimų laikymąsi.

6. Nepažeidžiant 8 straipsnio ir atsižvelgiant į 9 straipsnį, sertifikatų išdavimas suteikia oro navigacijos paslaugų teikėjams galimybę teikti paslaugas kitiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams ir Bendrijos oro uostams.

7. Nacionalinės priežiūros institucijos kontroliuoja bendrųjų reikalavimų ir su sertifikatais susijusių reikalavimų laikymąsi. Išsami informacija apie tokią kontrolę įtraukiama į metines ataskaitas, kurias valstybės narės teikia pagal pagrindų reglamento 12 straipsnio 1 dalį. Jei nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad sertifikato turėtojas nebevykdo tokių reikalavimų ar sąlygų, ji imasi tinkamų priemonių, užtikrindama paslaugų nenutrūkstamumą. Tokios priemonės gali apimti sertifikato atšaukimą.

8. Valstybė narė pripažįsta bet kurį kitos valstybės narės pagal šį straipsnį išduotą sertifikatą.

9. Išskirtinėmis aplinkybėmis, valstybė narė gali atidėti šio straipsnio taikymą šešiems mėnesiams nuo 19 straipsnio 2 dalyje nustatytos datos. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atidėjimą, nurodydamos jo priežastis.

8 straipsnis

Oro eismo paslaugų teikėjų skyrimas

1. Valstybės narės užtikrina oro eismo paslaugų teikimą išskirtiniu pagrindu tam tikruose oro erdvės blokuose toje oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos. Šiuo tikslu valstybės narės paskiria oro eismo paslaugų teikėją, turintį Bendrijoje galiojantį sertifikatą.

2. Valstybės narės nustato paskirtų paslaugų teikėjų teises ir pareigas. Pareigos gali apimti sąlygas dėl savalaikio reikiamos informacijos pateikimo, kad būtų galima identifikuoti visų orlaivių judėjimą oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos.

3. Pasirinkdamos paslaugų teikėją, valstybės narės gali veikti savo nuožiūra, jei teikėjas atitinka 6 ir 7 straipsniuose nurodytus reikalavimus ir sąlygas.

4. Funkcinių oro erdvės blokų, nustatytų pagal oro erdvės reglamento 5 straipsnį ir apimančių oro erdvę, už kurią atsakinga daugiau kaip viena valstybė narė, atžvilgiu, atitinkamos valstybės narės ne vėliau kaip prieš mėnesį iki oro erdvės bloko įgyvendinimo bendrai paskiria vieną ar daugiau oro eismo paslaugų teikėjų.

5. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie sprendimus pagal šį straipsnį dėl oro eismo paslaugų teikėjo paskyrimo konkrečių oro erdvės blokų oro erdvei, už kurią jos yra atsakingos.

9 straipsnis

Meteorologijos paslaugų teikėjų skyrimas

1. Valstybės narės gali paskirti meteorologijos paslaugų teikėją, kuris išskirtiniu pagrindu teiktų visus arba dalį meteorologinių duomenų visoje arba dalyje oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, atsižvelgiant į saugos reikalavimus.

2. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie bet kurį sprendimą pagal šį straipsnį dėl meteorologijos paslaugų teikėjo paskyrimo.

10 straipsnis

Paslaugų teikėjų tarpusavio ryšiai

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai gali naudotis kitų paslaugų teikėjų, turinčių Bendrijoje išduotus sertifikatus, paslaugomis.

2. Oro navigacijos paslaugų teikėjai įformina savo darbinius ryšius rašytiniais susitarimais arba lygiavertėmis teisinėmis priemonėmis, kuriose išdėstomos konkrečios kiekvieno paslaugų teikėjo pareigos bei funkcijos ir numatomas visų paslaugų teikėjų keitimasis veiklos duomenimis dėl bendrojo oro eismo. Apie šiuos susitarimus pranešama atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai ar institucijoms.

3. Su oro eismo paslaugų teikimu susijusiais atvejais privaloma gauti atitinkamų valstybių narių pritarimą. Meteorologijos paslaugų teikimo atvejais privaloma gauti atitinkamų valstybių narių pritarimą, jei jos pagal 9 straipsnio 1 dalį išskirtiniu pagrindu yra paskyrusios paslaugų teikėją.

11 straipsnis

Ryšiai su karinėmis valdžios institucijomis

Valstybės narės, vykdydamos bendrą transporto politiką, imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų kompetentingų civilinių ir karinių valdžios institucijų rašytinių susitarimų ar lygiaverčių teisinių priemonių dėl konkrečių oro erdvės blokų valdymo sudarymą.

12 straipsnis

Ataskaitų skaidrumas

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai, neatsižvelgiant į jų nuosavybės sistemą arba teisinį statusą, parengia, pateikia auditui ir skelbia savo finansinę atskaitomybę. Ši atskaitomybė turi atitikti Bendrijos patvirtintus tarptautinius apskaitos standartus. Jei dėl paslaugų teikėjo teisinio statuso neįmanoma laikytis visų tarptautinių apskaitos standartų, paslaugų teikėjas deda pastangas, kad jų būtų laikomasi kiek įmanoma didesniu mastu.

2. Visais atvejais oro navigacijos paslaugų teikėjai skelbia metinę ataskaitą ir reguliariai atliekamas nepriklausomas jų auditas.

3. Kai teikiamas paslaugų paketas, oro navigacijos paslaugų teikėjai savo vidinėje apskaitoje nurodo atitinkamas sąnaudas ir pajamas už oro navigacijos paslaugas, išskirstytas pagal Eurokontrolės maršruto rinkliavoms apskaičiuoti naudojamos sąnaudų bazės nustatymo principus bei vienetinių tarifų apskaičiavimą, ir prireikus tvarko konsoliduotą atskaitomybę kitų, ne oro navigacijos, paslaugų atžvilgiu, kaip jie privalėtų daryti, jei atitinkamas paslaugas teiktų skirtingos įmonės.

4. Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, kurios turi teisę susipažinti su paslaugų teikėjų, teikiančių paslaugas oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, ataskaitomis.

5. Valstybės narės gali taikyti 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo ([1]) 9 straipsnio pereinamojo laikotarpio nuostatas oro navigacijos paslaugų teikėjams, kuriems taikomas tas reglamentas.

13 straipsnis

Galimybė susipažinti su duomenimis ir jų apsauga

1. Kiek tai susiję su bendruoju oro eismu, visi oro navigacijos paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai realiu laiku keičiasi atitinkamais veiklos duomenimis, atitinkančiais jų veiklos poreikius. Šie duomenys gali būti naudojami tik veiklos vykdymo tikslais.

2. Galimybė susipažinti su atitinkamais veiklos duomenimis be diskriminacijos suteikiama atitinkamoms institucijoms, sertifikuotiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams ir oro uostams.

3. Sertifikuoti paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai nustato standartines susipažinimo su jų atitinkamais veiklos duomenimis sąlygas, išskyrus nurodytąsias 1 dalyje. Nacionalinės priežiūros institucijos patvirtina tokias standartines sąlygas. Išsamios su tokiomis sąlygomis susijusios taisyklės prireikus nustatomos pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

III SKYRIUS

MOKESČIŲ SISTEMA

14 straipsnis

Bendrosios nuostatos

Pagal 15 ir 16 straipsnių nuostatas parengiama mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistema, sudaranti sąlygas užtikrinti didesnį skaidrumą nustatant, skiriant ir surenkant mokesčius iš oro erdvės naudotojų. Ši sistema taip pat turi atitikti 1944 m. Čikagos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 15 straipsnį ir Eurokontrolės maršruto rinkliavų sistemą.

15 straipsnis

Principai

1. Mokesčių sistema grindžiama sąnaudomis, kurias paslaugų teikėjai patyrė teikdami oro navigacijos paslaugas oro erdvės naudotojams. Sistema paskirsto šias sąnaudas skirtingoms naudotojų kategorijoms.

2. Nustatant mokesčiams apskaičiuoti naudojamą sąnaudų bazę, taikomi šie principai:

a) sąnaudos, kurios padalijamos oro erdvės naudotojams – tai visos oro navigacijos paslaugų teikimo sąnaudos, įskaitant atitinkamas kapitalo investicijų palūkanų ir turto nuvertėjimo sumas, taip pat techninės priežiūros, veiklos, valdymo ir administravimo sąnaudas;

b) sąnaudos, į kurias šiuo atveju atsižvelgiama, yra apskaičiuotosios pagal priemones ir paslaugas, numatytas ICAO Europos regiono regioniniame oro navigacijos plane ir įgyvendinamas pagal šį planą. Be to, jos gali apimti naciona-

([1]) OL L 243, 2002 9 11, p. 1.

linės priežiūros institucijos ir (arba) pripažintų organizacijų sąnaudas, taip pat kitas atitinkamos valstybės narės ir paslaugų teikėjo sąnaudas, susijusias su oro navigacijos paslaugų teikimu;

c) skirtingų oro navigacijos paslaugų sąnaudos nurodomos atskirai, kaip numatyta 12 straipsnio 3 dalyje;

d) skirtingų oro navigacijos paslaugų tarpusavio subsidijavimas leidžiamas tik tada, kai tai objektyviai pagrįsta, ir turi būti aiškiai nurodytas;

e) užtikrinamas mokesčiams apskaičiuoti naudojamos sąnaudų bazės skaidrumas. Patvirtinamos paslaugų teikėjų informacijos teikimo įgyvendinimo taisyklės, kad būtų galima atlikti paslaugų teikėjų prognozių, faktinių sąnaudų ir pajamų apžvalgas. Nacionalinės priežiūros institucijos, paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai, Komisija ir Eurokontrolė reguliariai keičiasi informacija.

3. Nepažeisdamos Eurokontrolės maršruto rinkliavų nustatymo sistemos, valstybės narės, nustatydamos mokesčius pagal 2 dalį, laikosi šių principų:

a) mokesčiai nustatomi už galimybę nediskriminavimo sąlygomis naudotis oro navigacijos paslaugomis. Apskaičiuojant mokesčius skirtingiems oro erdvės naudotojams už naudojimąsi ta pačia paslauga, nedaroma jokio skirtumo dėl naudotojo nacionalinės priklausomybės ar kategorijos;

b) tam tikri naudotojai, ypač lengvieji ir valstybiniai orlaiviai gali būti atleidžiami nuo mokesčių, jei dėl tokio atleidimo atitinkamos sąnaudos nepriskiriamos kitiems naudotojams;

c) iš oro navigacijos paslaugų gali būti gaunama pakankamai pajamų, viršijančių visas tiesiogines ir netiesiogines veiklos sąnaudas ir užtikrinančių pagrįstą turto grąžą, kuri padėtų užtikrinti būtinas investicijas į įrangą;

d) mokesčiai atspindi oro navigacijos paslaugų ir priemonių, kuriomis galėjo pasinaudoti oro erdvės naudotojai, sąnaudas, atsižvelgiant į atitinkamų skirtingų tipų orlaivių santykinę dalį;

e) mokesčiai skatina saugų, efektyvų ir veiksmingą oro navigacijos paslaugų teikimą siekiant užtikrinti aukštą saugos ir išlaidų efektyvumo lygį, taip pat skatinti integruotą paslaugų teikimą. Tuo tikslu tokie mokesčiai gali būti naudojami siekiant užtikrinti:

— mechanizmus, įskaitant paskatinimą, kurį sudaro finansinės lengvatos ir nepalankios sąlygos, raginant oro navigacijos paslaugų teikėjus ir (arba) oro erdvės naudotojus prisidėti prie oro eismo srautų gerinimo, pavyzdžiui pajėgumų didinimo ir vėlavimų mažinimo, kartu užtikrinant optimalų saugos lygį. Sprendimas dėl tokių mechanizmų taikymo priklauso išimtinei kiekvienos valstybės narės kompetencijai.

— pajamas, iš kurių finansuojami projektai, skirti padėti konkrečių kategorijų oro erdvės naudotojams ir (arba) oro navigacijos paslaugų teikėjams, siekiant pagerinti kolektyvines oro navigacijos infrastruktūras, oro navigacijos paslaugų teikimą ir oro erdvės naudojimą.

4. Sričių, kurioms taikomos 1, 2 ir 3 dalys, įgyvendinimo taisyklės nustatomos laikantis pagrindų reglamento 8 straipsnyje nurodytos tvarkos.

16 straipsnis

Mokesčių persvarstymas

1. Komisija numato nuolatinę 14 ir 15 straipsniuose nurodytų principų ir taisyklių laikymosi peržiūrą, atliekamą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis. Komisija deda pastangas būtiniems mechanizmams sukurti, kad būtų galima naudotis Eurokontrolės patirtimi.

2. Vienos ar daugiau valstybių narių, manančių, kad minėti principai ir taisyklės nebuvo tinkamai taikomi, prašymu arba savo iniciatyva Komisija atlieka tyrimą dėl bet kurio įtariamo atitinkamų principų ir (arba) taisyklių nesilaikymo arba netaikymo. Komisija, išklausiusi atitinkamą valstybę narę ir pagrindų reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka pasikonsultavusi su Bendro dangaus komitetu, per du mėnesius nuo prašymo gavimo priima sprendimą dėl 14 ir 15 straipsnių taikymo ir dėl to, ar galima tęsti atitinkamą praktiką.

3. Komisija adresuoja savo sprendimą valstybėms narėms ir praneša apie tai paslaugų teikėjui, jei jis yra teisiškai suinteresuotas. Bet kuri valstybė narė gali per mėnesį perduoti Komisijos sprendimą Tarybai. Taryba kvalifikuota balsų dauguma per vieną mėnesį gali priimti kitokį sprendimą.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis

Derinimas su technikos pažanga

1. Siekiant suderinti su technikos pasiekimais, priedai gali būti iš dalies keičiami pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

2. Pagal šį reglamentą priimtas įgyvendinimo taisykles Komisija skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

18 straipsnis

Konfidencialumas

1. Nei nacionalinės priežiūros institucijos, veikdamos pagal savo nacionalinę teisę, nei Komisija neatskleidžia konfidencialaus pobūdžio informacijos, pirmiausia informacijos apie oro navigacijos paslaugų teikėjus, jų verslo ryšius arba sąnaudų sudedamąsias dalis.

2. 1 dalis neturi įtakos nacionalinių priežiūros institucijų teisei atskleisti informaciją, kai tai būtina jų pareigoms atlikti; tokiu atveju informacijos atskleidimas yra proporcingas ir atsižvelgiama į oro navigacijos paslaugų teikėjo teisėtus interesus siekiant apsaugoti jų verslo paslaptis.

3. Tačiau 1 dalis nekliudo atskleisti informacijos, išskyrus konfidencialaus pobūdžio informaciją, apie paslaugų teikimo sąlygas ir vykdymą.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Tačiau 7 ir 8 straipsniai įsigalioja po vienerių metų nuo 6 straipsnyje nurodytų bendrųjų reikalavimų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre, 2004 m. kovo 10 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*
P. COX	D. ROCHE

I PRIEDAS

PRIPAŽINTOMS ORGANIZACIJOMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

Pripažintos organizacijos privalo:

— galėti dokumentais įrodyti didelę patirtį vertinant oro transporto sektoriaus, taip pat kitų panašių sektorių vienos ar daugiau sričių, kurioms taikomas šis reglamentas, viešus ir privačius subjektus, pirmiausia oro navigacijos paslaugų teikėjus,

— turėti išsamias nurodytų subjektų periodinio tikrinimo taisykles, skelbiamas ir nuolat gerinamas bei tobulinamas vykdant mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos programas,

— nebūti kontroliuojamos oro navigacijos paslaugų teikėjų, oro uostų vadovybės ar kitų subjektų, komerciniais tikslais teikiančių oro navigacijos paslaugas arba oro transporto paslaugas,

— turėti pakankamą techninį, vadybos, pagalbinį ir mokslinį personalą, kurio reikia užduotims atlikti,

— būti valdomos ir administruojamos taip, kad būtų užtikrinamas administracijos reikalaujamos informacijos konfidencialumas,

— būti pasirengusios pateikti atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai reikiamą informaciją,

— būti nustačiusios ir dokumentuose užfiksavusios savo politiką ir tikslus bei pasirengimą siekti kokybės ir užtikrinusios, kad ši politika būtų suprantama, vykdoma ir jos būtų laikomasi visais organizaciniais lygiais,

— būti parengusios, įgyvendinusios ir užtikrinusios veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, pagrįstą atitinkamomis tarptautiniu mastu pripažintų kontrolės standartų dalimis, laikantis EN 45004 (tikrinimo įstaigos) ir EN 29001, kaip išaiškinta IAKS kokybės sistemos sertifikavimo schemos reikalavimuose,

— laikytis reikalavimo, kad jų kokybės sistema būtų sertifikuojama valstybės narės, kurioje jos yra, valdžios institucijų pripažintos nepriklausomos audito įstaigos.

II PRIEDAS

SU SERTIFIKATAIS SUSIJĘ REIKALAVIMAI

1. Sertifikatuose nurodoma:

   a) sertifikatą išduodanti nacionalinė priežiūros institucija;

   b) pareiškėjas (pavadinimas ir adresas);

   c) sertifikuojamos paslaugos;

   d) pareiškimas, kad pareiškėjas atitinka bendruosius reikalavimus, apibrėžtus šio reglamento 6 straipsnyje;

   e) sertifikato išdavimo data ir galiojimo laikas.

2. Papildomos su sertifikatais susijusios sąlygos prireikus gali apimti:

   a) oro erdvės naudotojams suteikiamą galimybę be diskriminavimo naudotis paslaugomis ir būtiną tokių paslaugų rezultatyvumo lygį, įskaitant saugos ir sąveikos lygius;

   b) konkrečių paslaugų veiklos rodiklius;

   c) laiką, per kurį turėtų būti suteikiamos paslaugos;

   d) įvairią įrangą, naudojamą su konkrečiomis paslaugomis;

   e) paslaugų eksploatacinius apribojimus, išskyrus susijusius su oro navigacijos paslaugų teikimu;

   f) sutartis, susitarimus ar kitas paslaugų teikėjo ir trečiosios šalies sutartas priemones, susijusias su paslauga (paslaugomis);

   g) informacijos, kuri pagrįstai reikalinga paslaugų atitikimui bendriesiems reikalavimams patikrinti, įskaitant planus, finansinius bei veiklos duomenis ir svarbius teikiamų oro navigacijos paslaugų rūšies ir (arba) apimties pakeitimus, teikimą;

   h) bet kuriuos kitus teisinius reikalavimus, kurie nėra būdingi vien tik oro navigacijos paslaugoms, tokius kaip sąlygos, susijusios su sertifikato galiojimo sustabdymu arba atšaukimu.